

[Niels Helveg Petersen.]

optimisme: Vietnamsituationen, den europæiske afspænding, forholdet mellem supermagterne, forhandlingerne om en europæisk sikkerhedsordning og flere andre ting. Men når det gælder respekten for menneskerettighederne, er der ingen grund til optimisme; vi oplever mange klare overtrædelser. Tortur tages i anvendelse, sidst i kølvandet på omvæltningerne i Chile. Retten til frit at tænke og tro og tale har stadig ringe kår i Sovjetunionen, både i forhold til sovjetiske jøder og sovjetisk åndsliv og videnskab. Vi bør fra dansk side ikke lægge skjul på over for supermagten Sovjet, at til ægte afspænding hører respekt for menneskelige rettigheder.

Det anses af nogle for at være naivt, ja, direkte skadeligt, at bringe det på bane i forbindelse med den europæiske afspænding, men det er ingen af delene. Det er derimod naivt at tro, at en virkelig og varig afspænding og tryghed kan nås i det europæiske område, medmindre der også opnås fremskridt på dette område.

Jeg skal herefter vende mig til den indenrigspolitiske situation. Tirsdag den 2. oktober var der i tv tre indslag, der hver for sig sagde noget væsentligt om den politiske situation i Danmark, og som samlet viste det mønster, vi lever under. Det første indslag var klip fra en tale, som hr. Gert Petersen holdt på Rådhuspladsen for en stor demonstration i anledning af dansk medlemskab. Hr. Gert Petersen talte her om de brudte løfter. Man hørte hr. Gert Petersen sige, at nu måtte vælgerne samle sig om SF, folket måtte gøre op med de brudte løfters politik. Hr. Gert Petersens tale var i mine øren et mesterværk — et mesterværk i demagogi. Jeg må spørge: hvilke brudte løfter? Landbrugseksporten har givet os i overkanten af, hvad der var beregnet forud for folkeafstemningen. Vi har i kraft heraf fået et bidrag til at løse vore betalingsbalanceproblemer. Når det ikke er slået igennem, så er det ikke EF's skyld, men så er det snarere SF's skyld. SF har sammen med socialdemokratiet stået for ledelsen af den økonomiske politik. Man har modsat sig en tilstrækkelig styring af den samlede efterspørgsel, og derfor er efterspørgslen vokset så stærkt, at vi har fået større prisstigninger end nødvendigt af indenlandske årsager. Derved bliver

der et indre pres i økonomien, som har vanskeliggjort industriens udnyttelse af de meget gunstige afsætningsvilkår. Det er med andre ord på dette punkt gået lige netop sådan, som det ikke skulle gå.

Man kan fremhæve det ene citat efter det andet fra regeringens økonomiske sekretariat eller fra ministertaler, hvor der advares lige netop imod den situation, at en for stærk stigning i den indenlandske efterspørgsel medfører, at vi ikke kan få gennemført den nødvendige omstilling i vor økonomi på det tidspunkt, hvor det kan gøres uden risiko for beskæftigelsen. Det står også i statsministerens tale, at det er det, vi skal prøve på at undgå — men det er netop det, der er sket.

Hvis der havde været en stærkere styring af den samlede efterspørgsel, så havde vi haft en stærkere stigning i vor eksport, vi havde haft en udsigt til bedring i betalingsbalancen, og vi havde haft en lavere stigning i priser og omkostninger.

Ansvar for denne situation er ikke alene regeringens, det er også SF's, selv om man har travlt med at prøve på at løbe fra det.

Jeg vil gerne slå fast, at de stærke prisstigninger på fødevarer ikke skyldes medlemskab af EF, de var kommet alligevel. De skyldes verdensmarkedsopgangen i priserne på korn og øvrige proteiner; disse prisstigninger ville ikke være blevet mindre, hvis vi stod uden for EF. Betragter vi prisudviklingen også for andre varer, så må man slå fast, at EF har været en direkte fordel. Vi finder os som medlem af EF i et valutasamarbejde, som har gjort det muligt for den danske krone at hævde sig under urolige vilkår. I kraft af dette valutasamarbejde har vi undgået en devaluering og dermed undgået at skulle betale betydelig mere for importen af råvarer, end vi i forvejen er kommet til. Havde vi stået uden for EF, ville vi være blevet tvunget til en devaluering og ville dermed have fået endnu større prisstigninger.

Skal man endelig finde en årsag til de ganske specielle danske importproblemer, så må jeg nævne importtolden. De danske erhverv udsatte indkøb og forbrugte lagrene, da denne importtold blev pålagt, og det gjorde man på en tid, hvor råvarepriserne var relativt rimelige. Da erhvervene havde brug for råvarerne igen, så var de steget i